

HANS HÄSTBACKA:
**ISRANDENS
SKÖNHET**

SID.2-3

**HAMMAS-
PROTEESIT**

**Erikoishammas-
teknikolta**

**20 v.
alalla**

- uudet kokoproteesit
- tiivistys ja korjaus jopa odottaessa!
- hammasproteesien tarkastus ilmaiseksi!
- takuutyö

Solta ja varaa aikasi!

**ALUEEN
HAMMAS**

VAASA 312 1233
Kauppapuistikko 20B

LAIHIA 477 0744
Kauppatie 5

MAALAHTI 347 8080
Köpingsvägen

ISRANDENS SKÖNHET

April månad med en blossande sol på klarblå himmel. Talgoxar som sjunger sina två- och trestaviga visor medan snödri-vorna sjunker ihop i solvärmda vårdagar. Strömdragen i skärgården vidgar sig allt mera och lockar till sig svanar, grågäss och sjöfåglar. För en kort och intensiv tid samlas gräsänder, knipor och storskrakar i de isfria strömdragen under spel och bråk, medan måsar och trutar står uppradade på iskan-ten och vilar efter morgontidig flyttning.

Det är en ljuvlig tid av våren som gott kunde vara längre. Men det återvändande ljuset och det yr-vakna livet har inte tid med några längre förberedelser. Våren svämmar över av energi och pånytt-födelse. Här finns det inte tid att stanna upp och vila sig i vårens starka ljus, när vintern än en gång är besegrad och snö och is skall smälta bort. Dagarna fylls av energi och brådska.

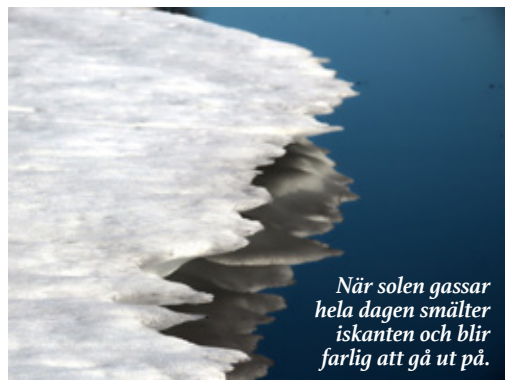
Det är bara under nätterna som farten bromsas upp. Vårnätter med en glimmande stjärnhimmel som ljusnar allt mera i takt med det tilltagande dagsljuset

och vårdagar som passerar. Nätter med frostgrader som tillfälligt får snösmältningen att stanna upp och får små rännilar och takdropp att tystna under några korta timmar. En frost och tillfrysning som ger tidiga morgnar med hårdfrusna snödrivor på skärgårdslanden och tunn nattis över strömdragens lugnare partier.

Men nätterna är inte tysta eller livlösa. Flyttande svanar och sjöfåglar kommer hastande söderifrån, in över skärgården med kompassnålen pekande mot norr. Svanrop hörs i nätterna, och susandet av snabbt passerande sjöfåglar hörs över sund och holmar. På tillfrusen snö och över skarpa isytor strövar både räv, lo och järv i vårens stora oro, på jakt efter bytesdjur som ogärna rör sig i de tysta och lyhörda nätterna. Endast skogshararna jumpar mjukt och ljudlöst fram i strandskogar och över skogsgläntor, för att beta av vide och björk i hemvana områden. Som blåskuggor rör sig hararna över den frusna snön eller passerar över isen på vikar och sund, när de växlar över mellan olika skärgårdsland.

Att röra sig ljudlöst i de frostbitna vårnätterna är nära nog omöjligt för en människa. Men vill man dämpa stövelsulornas knastrande mot snö och is kan man dra tjocka sockor på stövlarna. Det dämpar det värsta knastrandet under de nattliga strövtågen. Går man därtill långsamt och väljer sin väg med urskiljning blir man ett med vårnatten, och får kanske se någon av nattens mjuktassade djur passera över en vik eller längs en strandskog. Människan är ett dagdjur som gärna sover om nätterna, men det kan vara bra att bjuda sig själv på några stämningsrika och hemlighetsfulla vårnätter. Det ger ett nytt och annorlunda perspektiv på våren och låter en uppleva en sällsam del av naturen.

Under dagarna på skären i april månad, medan snö och is ännu ligger kvar på skärgårdslanden och omkring de öppna strömdragen, lockar isranden mig ofta ut på strövtåg. Det finns en oemotståndlig skönhet hos isranden som rymmer ett koncentrat av våren i vitt och blått. Med solen som en bländande fyrampa över

När solen gassar hela dagen smälter iskanten och blir farlig att gå ut på.

I aprilvåren kantas stugsundets stränder av stark och bländande vit strandis.

landskapet där den vita isen representerar vintern som varit och som nu är besegrad, och det blåblänkande havet som en befrielse och löften om många och långa båtfärder på isfria och sommarvarma vatten.

Vandringarna

Värsolen lyser över isflak och öppet vatten medan trutar och måsar ropar längre ut på sina skär.

att skjuta kanterna mot varandra och över varandra. Pusslet av oregelbundna isflak och isstycken är varierande och trevliga att fånga på bild.

Ett till synes trivialt fotomoti-

ktiv men samtidigt nog så lockande och variationsrikt. Dessutom flyger inte ispusslet sin väg som fåglarna gör utan ligger snällt kvar eller bara driver sakta utåt öppet hav. Man har med andra ord gott om tid att fota och att hitta nya bildvinklar, och spana in nya spännande delar av ispusslet som man kan slösa bilder på.

I fjol våras var isranden speciellt fin och lockande. Strandisen som låg stark och fastfrusen över den låglänta stranden var bekväm och trygg att gå på. Utanför strandisen fanns både öppet vatten, isflak och delar av ett isfält som vuxit till sig under några kalla nätter. Dagligen gick jag söderut genom stugsundet för att vid södra udden snirkla mig fram längs iskanten västerut, ända ut till den fina utskärsholmen Märrigrund. Att bara vandra för vandrandets skull, och för att se och höra och fotografera som det föll sig in, är skönt avkopplande för kropp och själ. Det enkla och omedelbara i naturen är det bästa som finns. Dagarna är precis så tidlösa och avstressande man gör dem till.

I en djupt inskuren vik vid södra udden, där vinterisen ännu låg kvar, bröts en dag med sjögång utifrån havet stora isflak loss. Flaken drev sakta söderut på en öppen vattenyta för att sedan fastna mot nyisen sydöstöver. I kanten av en skarpskuren vinkling i isranden fanns den yttersta vaken på en kort rad med nät som skärigrannen i stugsundet lagt ut i viken på vårvintern. Käppen vid den yt-

tersta vaken stod som ett varnande finger nära iskanten. Här kan isen bryta upp när som helst och slita näten med sig, för söderut öppnar sig havet mot en gles rad av utskär. Med sydlig vind brukar sjögången sakta men säkert bryta sönder isen, ibland ända in till strandisen på stugholmen. När vinden svänger till ostlig eller nordlig och vattennivån sjunker driver isen söderut och för allt med sig. Men den fiskande skärigrannen hann rädda sina nät innan dess. Han vet hur det är med isen vid södra udden.

Inne i stugsundet hade isen i halva sundet förintats av vindar och strömmar med stränderna kantade av stark och slät strandis. När solen under dagarna lyste över sundet var scenariet så vackert det kan vara i aprilvåren: jungfruligt vita strandisar och sidenblått vatten. Storskrakarna och kniporna hade börjat värpa. På morgnarna kom de olika paren flygande in mot stugstranden, där några sjöfågelholkar finns uppsatta sedan många år. Skrak- och kniphanarna landade på vattnet utanför isranden, medan honorna flög in i sina holkar för att värpa dagens ägg. Honorna brukar inte dröja särdeles länge i holkarna, innan de flyger ut igen efter värpningen till sina väntande hanar.

Värtiden är en krävande tid för kniporna och storskrakarna. Honorna måste äta extra mycket under dagarna för att orka producera äggkullen på upp till tio ägg. Däremellan vilar de medan hanarna vakar över sina honor och håller andra hanar på avstånd. Det är hanarnas viktiga uppgift, precis lika viktig som de dagliga parningarna med honorna för att befrukta alla ägg. Men den bråda vartiden lugnar ner sig så småningom, när alla ägg är lagda och ruvningen börjar. Då tappar honorna intresset för sina hanar. Hanarna har ju fullgjort sin del i förökningen och samlas så småningom i ungarflockar som drar ut till lugna utskär för att vila upp och rugga.

Så länge honorna värper får man se dem flyga med fart rakt mot sina holkar. Man tror att de skall skada sig, bryta en vinge eller knäcka nacken, men strax före holköppningen bromsar de sekundsnabbt in med tvärställda vingar för att i nästa ögonblick försvinna in i holken med ett lätt buller. Det är en fartfylld och spännande uppvisning knip- och skrakhonorna presterar i aprilvårens solbelysta morgnar.

TEXT OCH FOTO: HANS HÄSTBACKA

Nu är det dags att dra upp näten vid södra udden innan isen bryts sönder och driver till havs.

längs isranden i skärgården är sköna och tidlösa. De brukar ackompanjeras av trutarnas och måsarnas vårusiga rop från utskären som redan ligger fria i havets blåa famn. Samtidigt passerar andra måsar och trutar norrut, på väg mot egna hemskärgårdar. Flyttande lärkor hastar över under kännspaka kontaktlåten och försvinner snabbt in över fastlandet, där stubbåkrar och vallodlingar smultit fram och lockar lärkorna till deras egna marker av öppen och soldränkter terräng.

Ibland har natten lagt lock på strandvattnen utanför isranden med isflak fångade i den hårdfrusna nattisen. Den isen har en härligt isblå färg och ett liv som kanske varar bara ett par timmar, eller i bästa fall hela dagen innan vattenströmmar och eftermiddagsvinden bryter isen underifrån och skjuter den samman eller får den att driva ut till havs. Den nattgamla isen kan överraska med vackra och levande fotomotiv, när vattenströmmar bryter sönder istäcket och får isen

LUNCHMENY

V 15

10.4 MÅNDAG/MAANANTAI:

Kuhaa tomaatti-timjami kastikkeella ja kermaperunat Västerbotten juustolla L,G

Gös med tonat-basilikasås och gräddpotatis med Västerbottens ost L,G

Nakki stroganoff ja kermaperunat Västerbottens juustolla L,G

Knackkorv stroganoff och gräddpotatis med Västerbottens ost L,G

Bataatti-falafelpyöryköitä curry-kookoskastikkeessa lohkoperunoilla V,G

Batat-falafelbullar med curry-kokossås och klyftpotatis V,G

Bock's lounasburger ja yrttilohkoperunaa L,(G)
Bock's lunchburger med örtklyftpotatis L,(G)

11.4 TISDAG/TIISTAI:

Kalamurekepihvejä ja tsatziki kastiketta sekä paahdettua perunaa L,G

Fiskfärsbiffar med tsatziki och rostad potatis L,G

Kananpoikaa Amaretto-kermakastike ja paahdettua perunaa L,G

Kyckling med Amaretto-gräddsås och rostad potatis L,G

Bataatti-falafelpyöryköitä yrttilohkoperunaa L,G

Batat-falafelbullar med curry-kokossås och klyftpotatis V,G

Bock's lounasburger ja yrttilohkoperunaa L,(G)

Bock's lunchburger med örtklyftpotatis L,(G)

12.4 ONSDAG/KESKIVIIKKO:

Merilohta lime-hollandaisekastikkeella ja perunamuusia L,G

Havslax med lime-hollandaisesås och potatismos L,G

Panimon lihapullat kermakastikkeessa, puolukkahilloa ja perunamuusia L,G

Bryggeriets köttbullar med gräddsås, lingonsylt och potatismos L,G

Bataatti-falafelpyöryköitä curry-kookoskastikkeessa lohkoperunoilla V,G

Batat-falafelbullar med curry-kokossås och klyftpotatis V,G

Bock's lounasburger ja yrttilohkoperunaa L,(G)

Bock's lunchburger med örtklyftpotatis L,(G)

13.4 TORSDAG/TORSTAI:

Silakkapihvejä ja kananmunakastiketta sekä krossattua perunaa L

Strömmingsbiffar med äggsås och krossad potatis L,G

Pulled pork BBQ-kastikkeessa, chilimajoneesi ja krossattua perunaa L,G

Pulled pork med BBQ-sås, chilimajonnäs och krossad potatis L,G

Bataatti-falafelpyöryköitä curry-kookoskastikkeessa lohkoperunoilla V,G

Batat-falafelbullar med curry-kokossås och klyftpotatis V,G

Bock's lounasburger ja yrttilohkoperunaa L,(G)

Bock's lunchburger med örtklyftpotatis L,(G)

Ohukaisia, hilloa ja kermavaahtoa L

Plättar med sylt och vispgrädd L

14.4 FREDAG/PERJANTAI:

Ahvenfileitä ja hummerikastiketta sekä lohkoperunoita L,G

Abborrfileer med hummersås och klyftpotatis L,G

Panimon häränpaistia paistinkastikkeella sekä lohkoperunoita L,G

Bryggeriets oxstek med steksås och klyftpotatis L,G

Bataatti-falafelpyöryköitä curry-kookoskastikkeessa lohkoperunoilla V,G

Batat-falafelbullar med curry-kokossås och klyftpotatis V,G

Bock's lounasburger ja yrttilohkoperunaa L,(G)

Bock's lunchburger med örtklyftpotatis L,(G)

V 16

17.4 MÅNDAG/MAANANTAI:

Turskan selkäfile tomaatti-timjami kastikkeella ja lohkoperunat

Ryggsfile av torsk med tomat-timjansås och gräddpotatis med klyftpotatis L,G

Panimomestarin porsaanelihapataa ja lohkoaperunat L,G

Bryggmästarens grisgryta och gräddpotatis med klyftpotatis L,G

Pulled oumph chilimajoneesilla ja lohkoperunat G,V

Pulled oumph med chilimajonnäs och klyftpotatis G,V

Bocks lounasburger ja yrttilohkoperunaa L (G)

Bocks lunchburger med örtklyftpotatis L (G)

18.4 TISDAG/TIISTAI:

Järvikalamurekepihvejä ja tsatziki kastiketta sekä krossattua perunaa L,G

Fiskfärsbiffar med tsatziki och krossad potatis L,G

Lähtilan kananpoikaa mustapippuri-tuorejuustokastike ja krossattua perunaa L,G

Kyckling med svartpepparfärksås och krossad potatis L,G

Pulled oumph chilimajoneesilla ja lohkoperunat G,V

Pulled oumph med chilimajonnäs och klyftpotatis G,V

Bock's kanaburger ja yrttilohkoperunaa L (G)

Bocks kycklingburger med örtklyftpotatis L (G)

19.4 ONSDAG/KESKIVIIKKO:

Fish & chips tartar kastikkeella L

Fish & chips med tartarsås L

Panimon lihapullat kermakastikkeella ja ranskalaisilla L,G

Bryggeriets köttbullar med gräddsås och fransiskar L,G

Pulled oumph chilimajoneesilla ja lohkoperunat G,V

Pulled oumph med chilimajonnäs och klyftpotatis G,V

Bocks lounasburger ja yrttilohkoperunaa L (G)

Bocks lunchburger med örtklyftpotatis L (G)

20.4 TORSDAG/TORSTAI:

Silakkapihvejä ja ruskistettua voita sekä paahdettua perunaa L

Strömmingsbiffar med brynt smör och rostad potatis L

Pulled pork siracha-majoneesilla ja paahdettu perunaa L,G

Pulled pork med sirachamajonnäs och rostad potatis L,G

Pulled oumph chilimajoneesilla ja lohkoperunat G,V

Pulled oumph med chilimajonnäs och klyftpotatis G,V

Bocks pulled pork burger ja yrttilohkoperunaa L (G)

Bocks pulled pork burger med örtklyftpotatis L (G)

Ohukaisia, hilloa ja kermavaahtoa L

Plättar med sylt och vispgrädd L

21.4 FREDAG/PERJANTAI:

Puna-ahventa ja tilli-kermaviilikastike sekä kermaperunaa L,G

Kungsfisk med dill-gräddfilssås och gräddpotatis L,G

Keittiömestarin härkää pippuri-kermakastikkeella sekä kermaperunaa L,G

Köksmästarens ox med gräddig pepparsås och gräddpotatis L,G

Pulled oumph chilimajoneesilla ja lohkoperunat G,V

Pulled oumph med chilimajonnäs och klyftpotatis G,V

Bocks lounasburger ja yrttilohkoperunaa L (G)

Bocks lunchburger med örtklyftpotatis L (G)

EUROT DIGITAALISIKSI 2023?

Viimeisen parin vuoden aikana on nähty ja luettu monia uutisia erilaisista digivaluuttakokeiluista tai keskuspankkien suunnitelmista tutkia digitaaliseen valuuttaan siirtymistä. Pisimmälle ovat ehtineet Kiinan DigiYuan tai e-renmimbi, sekä Sand Dollar Bahamalla, DCash itäisen Karibian alueella, e-Naira Nigeriassa sekä JamDex Jamaikalla.

Todellisuudessa lähes kaikki keskuspankit tutkivat nyt digivaluuttaa. Euroopan keskuspankki aloitti oman projektinsa jo pari vuotta sitten ja valitsi viisi yritystä testaamaan erilaisia vaihtoehtoja. Eurojärjestelmä testaa erilaisia menetelmiä ja tekniikoita, joissa on mukana niin keskitettyjä kuin hajautettujakin ratkaisuja. Tarkempaa tietoa eri alustojen testeistä on luvassa tämän vuoden alkupuolella. EKP kuitenkin toteaa, että ”mikään näistä testeistä ei välttämättä muodosta tai ole osa tulevaa eurooppalaista digivaluuttaa”.

EI KAUPPAA ILMAN SÄHKÖJÄ

EKP:n mukaan digitaalinen euro olisi käteisen kaltainen, helppo, ilmainen, turvallinen ja nopea tapa maksaa sähköisesti koko euroalueella. Siihen voitaisiin liittää myös joitain sähköisen tunnistautumisen ominaisuuksia. Digitaalisella

eurolla voisi toki maksaa ilman, että tiedot päätyisivät kolmansille osapuolille, paitsi tapauksissa, joissa se on tarpeen laittoman toiminnan, kuten rahanpesun estämiseksi.

Eurojärjestelmä ja muut keskuspankit selvittävät yhteistyössä, millaisia vaikutuksia digitaalisen rahan liikkeeseenlaskulla voi olla eri talouksissa. EKP:n mukaan ”digitaalinen euro antaisi meille mahdollisuuden vastata ihmisten tarpeisiin omilla eurooppalaisilla maksuratkaisuilla, jotka tukisivat maanosamme riippumattomuutta ja omavaraisuutta.” Viranomaiset valvoisivat digieuroa käsitteleviä maksunvälittäjiä. Tarkoituksena on myös estää digieuron päätyminen keinottelu- ja sijoituskohteeksi.

EKP:n digieuroselvitystyön on määrä valmistua lokakuussa 2023. Sen jälkeen EKP:n neuvosto päättää, siirrytäänkö seuraavaan vaiheeseen eli kehittämään integroituja palveluja sekä testaamaan digitaalista euroa myös käytännössä. Kehitys- ja testausvaihe kestäisi noin kolme vuotta.

Näyttää siltä, että digivaluuttoja on yksinkertaisesti pakko kehittää. Kryptot ovat uhanneet keskuspankkien virallisten valuuttojen asemaa jo pitkään ja

digimaksaminen on joka tapauksessa kehittynyt pitkälle. Jopa niin, että eri kaupoilla ja datajäteillä on käytössään omia maksuvälineitä ja valuuttojen kaltaisia järjestelmiä, vrt. GooglePay ynnä muut. Elleivät keskuspankit toimi niin todennäköisesti joku muu helppo digitaalinen maksuväline otetaan käyttöön.

Miten valuuttajärjestelmä digitaalisemmaksi muuttuessaan vaikuttaa arjesamme rahan käyttöön? Miksi käteinen ylipäänsä säilyy? Vaikea kuvitella, että muutos olisi radikaali, mutta on mielenkiintoista seurata, voidaanko uudessa digieuron maailmassa varmistaa rahan liikenne myös häiriötilanteissa, kuten sähkökatkojen aikana.

LÄHDE: WIC SCIENCE CHANNEL / THE CONVERSATION

 SINGER	 BERNINA
 EVA	 brother
 JUKI	 Husqvarna
	 VIKING
Myynti ja huolto	
Försäljning och service	
 HALONEN	
Tammipiha-Ekgården ☎ 045 6566 659 www.halonen.com	

SUOMI TAANTUU – MIKSI?

Suomessa ei ole massiivisesta velanotosta huolimatta ollut reaalista talouskasvua viiteentoista vuoteen. Henkeä kohti laskettu bruttokansantuote on nyt 10 % alhaisemmalla tasolla kuin vuonna 2007.

Miten tässä nyt näin on käynyt, kun meillä on oikeusvaltio, kestävä kehitys, erinomainen poliittisesti ohjattu viranomaiskoneisto ja luotettava valtamedia?

JUURET SYVÄLLÄ

Itselleni selvisi jo kaksi vuosikymmentä sitten, että tämä ei voi päättyä hyvin. Korkein hallinto-oikeus murskasi Naantalien korjaustelakan kehityssuunnitelmat tributyylitinan takia. Väylän ruoppauksessa olisi pölähtänyt sen aikaisen rahtilaivan kahden tunnin laillisen päästön verran sillä jo ollutta tinaa. Tuomioistuin ei kuitenkaan lähtenyt tutkimaan eurooppalaista oikeuskäytäntöä eikä edes asiantuntijan analyysiä asian merkityksestä vaan totesi, että ympäristöhallinto päättää tällaisista asioista.

”Me päätämme, mitä laki tarkoittaa”. Tämä ajatus omaksuttiin nopeasti ympäristöhallinnon piirissä. Investointihankkeita esteiksi nousi kaikenlaisia detaljeja, joilla ei ole mitään merkitystä luonnon suuressa ja dynaamisessa kokonaisuudessa.

Sen jälkeen lupaprosesseista on tullut jatkuvasti pidempiä, selvityksiltään massiivisempia ja täysin ennakoimatto-

mia. Lupaehdot ovat tulleet kalliimmiksi. Ihmisten ja organisaatioiden työhön ja omaisuuteen on puututtu lähes mielivaltaisin perustein.

Yksityisen sektorin toimintaedellytysten kannalta tällainen lähtökohta on tietenkin erittäin turmiollinen. Kustannustaso ja riskit nousevat. Pitkien ja ennakoimattomien lupaprosessien takia yritykset ja toiminnanharjoittajat eivät voi tarttua ajassa liikkuviin liiketoimintamahdollisuuksiin.

Velkaantumisen syynä on siis se, ettei

yksityinen sektori jaksa enää nykyisillä toimintaedellytyksillään kantaa paisuvaa julkista sektoria.

VALTA ON ONGELMIEN YTIMESSÄ

Valta on mahdollisuus alistaa toinen omaan tahtoon. Poliitiikka on taistelua vallasta. Valta kasvaa kiväärin piipussa. Valta on makeaa, mutta se turmelee.

Byrokraattisen vallan kasvu on ollut Suomen megatrendi viime vuosikymmeninä. Helsingin valtamedia ja tuomioistuinlaitos ovat oudossa symbioosissa asettuneet tukemaan tätä prosessia.

Media ei ole neutraali peili. Se suodattaa ja manipuloi käytössään olevaa informaatiota. Se valitsee aiheet ja näkökulmat. Sillä on valtaa vaikuttaa ihmisten uskomuksiin. Ihmisten mieliin on junnattu uskomus joka paikassa vaanivista ympäristöongelmista.

Helsingin Sanomilla on tietenkin oikeus tarjota lukijoilleen mitä haluaa, mutta sananvapauden esitaistelija se ei ole. Kun sen uutisointi on räikeässä ristiriidassa todellisuuden kanssa, jopa maksullinen ilmoitus asian oikaisemiseksi sensuroidaan.

YLE:n yksipuolinen uutisointi ei sen sijaan ole hyväksyttävää, koska kansa maksaa sen toiminnan. Se on tuonut estradille esimerkiksi ekonomisteja hysyttelämään taloustilanteesta. Reaalisen bruttokansantuotteen romahdusta ja sen syitä ei ole käsitelty.

Olemme siis tilanteessa, jossa media on tukahduttanut itseensä, tuomioistuinlaitokseen ja ympäristöhallintoon kohdistuvan arvostelun. Vallan vahtikoira on ottanut tehtäväkseen itsensä ja näiden kahden muun valtakoneiston kilven kiillotuksen.

TOSIASIOIDEN TUNNUSTAMINEN ON VIISAUDEN ALKU

Suomi on sairastunut Kreikan tau-tiin. Siellä byrokraattiset valtarakenteet tukahduttivat yksityisen sektorin kehityksen ja lopulta paisunutta julkista sektoria ei enää voitu rahoittaa velalla. Talous romahti ja työttömyys kasvoi räjähdysmäisesti.

Miksi emme siis ole oppineet mitään? Syy on poliittinen. Se, että ympäristöhallinto voi upottaa minkä tahansa hankkeen lupaprosessiin ilman vastuuta hallintoalamaiselle aiheutetusta vahingosta, on mahtava vallan lähde.

Kestävä kehitys on poliittinen hokema. Julkishallinnossa on tuhansittain viranomaisia, jotka käyttävät tätä hokemaa puhtaasti ympäristönäkökulmasta taisteluun vallasta ja resursseista.

Keisarilla ei ole kuitenkaan vaatteita. Energiaa riittää eivätkä alkuaineet katoa mihinkään. Jos meillä olisi isoja ongelmia, niin miksi väki ei ole jo kaatunut kuolleena maahan tiheään asutuissa vanhoissa teollisuusmaissa.

Suomen jatkuvilla päästöillä ilmaan ja veteen on jonkin verran merkitystä, joskin tilanne on paranemassa. Suuren maankäytön kohteena olevalla metsä- ja maataloudella on positiivisia ja negatiivisia ympäristövaikutuksia. Puhutaan siis konkreettisista asioista, niiden merkityksestä ja toimenpidevaihtoehdoista. Siis mitä maksaa, mitä rahalla saa ja kuka maksaa?

Suomen oikeuslaitos on riippumaton, mutta puhuminen oikeusvaltiosta ontuu. Byrokraattiset eliitit ovat valinneet korkeimmat tuomarit keskuudestaan omaksi turvakseen ja oman valtansa jatkeeksi. Ainakaan ympäristöasioissa oikeuslaitos ei ole puolueeton.

Oikeusvaltioon ei kuulu, että jonkin investointihankkeen toteutuminen riippuu viranomaisten myönteisestä suhtautumisesta sekä poliitikkojen tarjoamisista subventioista, poliittisesta suojasta sekä nopeutetusta lupaprosessista. ”Justice delayed is justice denied”. Hallintoalamaisilla on oikeus saada lupa-asiansa käsiteltyä rationaalisin perustein ja koh-tuullisissa ajassa.

Helsingin mediaeliitti on omassa kuplassaan elävä poliittinen toimija. Se on aina oikeassa eikä vastaa mistään. Mikään ei ole muuttunut pysähtyneisyyden ajasta. Tämä on tietysti täysin inhimillistä. Jokainen haluaa nähdä asiat omasta näkökulmasta ja pyrkii torjumaan oman maailmankatsomuksensa kanssa ristiriidassa olevat ajatukset.

Historiassa me olemme nähneet imperiumin nousuja ja tuhoja. Me näemme myös hallinnon, median ja tuomioistuinelaitoksen politisoitumisen esimerkiksi Yhdysvalloissa. Massamanipulaation kourissa ja oman erinomaisuutemme illuusiassa emme kuitenkaan näe malkaa omassa silmässä.

JOHTAMINEN ON LUOPUMISTA JOSTAIN JONKUN TOISEN ASIAN HYVÄKSI

On oikeastaan hassua ajatella, että kaikki ne säädökset ja tulkinnat, jotka on aikojen kuluessa erilaisissa poliittisissa prosesseissa saatu juntattua läpi, olisivat perusteltuja. Vielä hassumpaa on ajatella, että ne kestäisivät aikaa.

Maailma muuttuu nykyään nopeasti. Yritys, joka ei sopeudu maailman muutoksiin ja muuta strategioitaan, kuolee. Eurooppa on vasta havahtumassa siihen, että siltä puuttuu strategisia resursseja, kun se on omalla poliittisella toiminnallaan estänyt näiden tuottamisen.

Suomen talouden tasapainottaminen

nykyisillä valtarakenteilla tulee olemaan erittäin kivuliasta ja voi tapahtua vain elintasoja laskemalla. Voi olla, että tehtävä osoittautuu poliittisten realiteettien takia mahdottomaksi ennen kuin ulkoinen tekijä siihen pakottaa.

Sen sijaan perusteettomista ympäristöbyrokrattisista valtarakenteista luopuminen on mahdollista, joskin se edellyttää avointa julkista keskustelua asiasta. Valtarakenteista luopuminen ei maksa mitään. Päinvastoin syntyy säästöä, kun hallinnosta vapautuu tuhatmäärin työvoimaa poliittisesta toiminnasta tuotannolliseen toimintaan.

Muutos olisi helppo toteuttaa, jos pykälätulkinnoista siirryttäisiin konkretiaan. Siis mikä on konkreettinen ongelma, miten suuresta ongelmasta on kysymys ja miten se suhtautuu hallintoalamaisen oikeuteen tehdä työtä ja hallita omaisuuttaan?

Esimerkiksi Merenkurkun kiinteä yhteys loisi uuden dynaamisen talousalueen Merenkurkun alueelle ja laajemmalti. Huoltovarmuus sekä teollisuuden logistiikkakustannukset ja toimitusvarmuus paranisivat. Esteiksi on nähty ympäristövaikutukset ja luonnonsuojelualueet.

Vaan mitkä ympäristövaikutukset? Ei kiinteällä yhteydellä ole sen ihmeellisiä ympäristövaikutuksia kuin tavallisella maantiellääkään, siis lähinnä jalanjälkiefekti ja muutokset paikallisissa vir-

tausolosuhteissa. Tiekäytävä luonnonsuojelualueiden läpi voidaan lunastaa samalla hehtaarihinnalla, kuin mitä ympäristöhallinto on suojelusta aikanaan maksanut.

Rahat Merenkurkun kiinteään yhteyteen saataisiin luopumalla monin verroin kalliimmista ja perusteettomista luotijuhankkeista.

Lainsäädännöllisesti järjen käyttöön ja ihmisten työn kunnioittamiseen perustuvaan lähestymistavan edellyttämät pykälämuutokset olisivat ensi vaiheessa vähäisiä, merkitykseltään toki järjestyttäviä.

Myös Helsingin mediaeliitin valtaa on syytä leikata alistamalla se kritiikille. Rehellistä tuottavaa työtä tekevä kansanosaa tarvitsee puolustajan urbaaneja eliittejä ja massamanipulaatiota vastaan.

YLE voisi järjestää journalistiammatikunnasta riippumattoman ohjelman, jossa käsitellään päivittäin niitä aiheita ja näkökulmia, joita media ei käsittele lainkaan. Valtamedian uutisointia, informaatiotarjontaa, suodatusta ja poliittista manipulaatiota voitaisiin käsitellä kriittisesti. Rahoitus saadaan, kun YLE luopuu kaupalliseen mediaan paremmin soveltuvasta hömppätarjonnastaan.

SUOMI UUTEEN KUKOISTUKSEEN

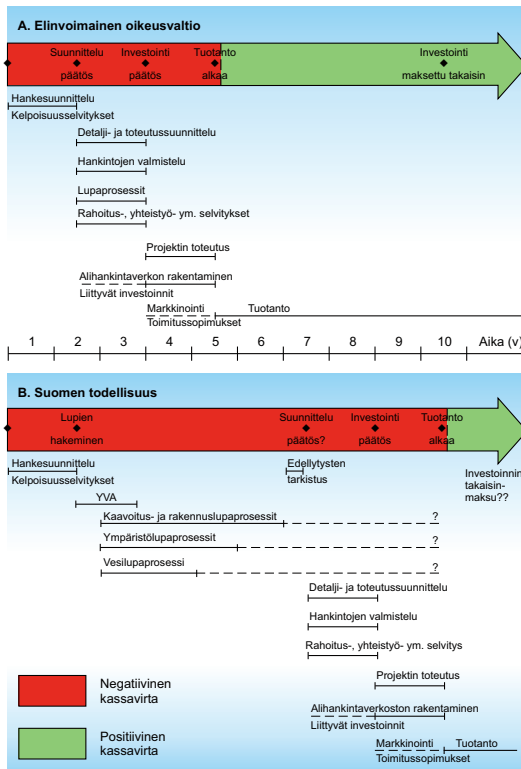
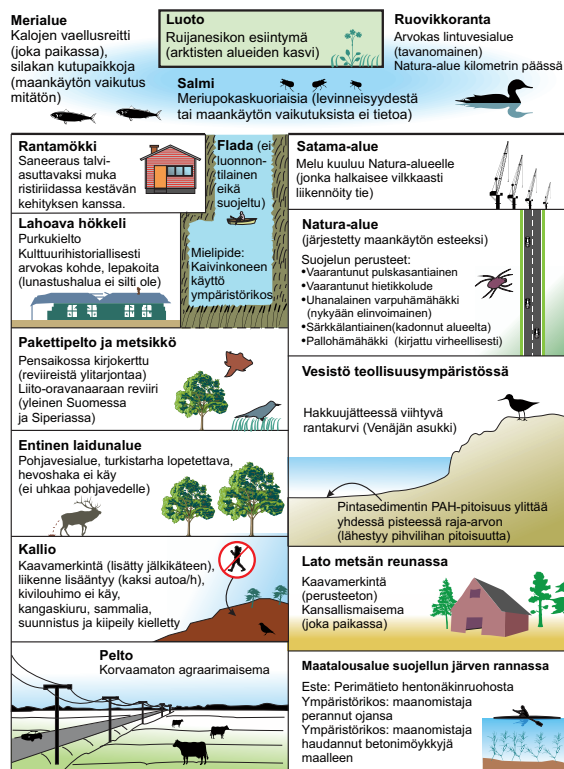
Tällä hetkellä Suomi on kuin kriisiin ajautuva perhe. Kulissit ovat vielä kunnossa, mutta isoja ongelmia muhii eri puolilla. Kurjistuminen uhkaa.

Miten tästä eteenpäin?

Ajatellaanpa, että Suomi olisi oikea oikeusvaltio. Julkinen sektori ei puuttuisi hallintoalamaistensa työhön, toimeentuloon tai oikeuteen hallita omaisuuttaan ilman painavia konkreettisia perusteita.

Kaikki lupa- ja kaavoitusasiat ratkaistaisiin viimeistä tuomioistuinkäsittelyä myöten maksimissaan kahdessa vuodessa. Prosessi perustuisi hankkeen hyötyjen ja haittojen vertailuun. Julkisen vallan käyttöön liittyisi vastuu ja vahingonkorvauksen mahdollisuus.

Suomi saisi valtavan edun kilpailussa investoinneista. Työtä ja toimeentuloa sikiäisi eri puolille maata. Meille tulisi toimivat työmarkkinat, joissa ihminen voisi hakeutua muualle, jos meno vanhassa työpaikassa ei miellyttäisi. Maan taloudellinen ja henkinen hyvinvointi voisi nousta uuteen kukoistukseen.

Esimerkki ison tuotannollisen hankkeen toteuttamisesta oikeusvaltiossa ja Suomessa. Kannattaako meidän todellisuudessamme lähteä edes hankeselvitykseen ilman subventioita ja poliittista tukea?

Esimerkkejä vallankäytön välineistä.

HUAWEI

JAKSAA YLLÄTTÄÄ JA LUODA!

Hirveen kovien pääasiassa USA:n asettamien sanktioiden jälkeen koko maailma on ihmetellyt miten Huawei edes tulee toimeen jatkossa. Huawei nousi nopeasti aikoinaan maailman tunnetusti johtavaksi puhelinmalliksi ja myös operaattoreiden suosimaksi telekom järjestelmätöimittajaksi. Ylivoimaisella teknologialla ja innovaatioilla - ei pelkästään hinnalla.

Nyt Huawei on korvannut 13.000 komponenttia omilla made in China versioilla viimeisten neljän sanktiovuoden aikana. Kerroimme aikaisemmin miten Huawei nyt palaa maailmanmarkkinoille uudesti syntyneenä ja teknologisesti vahvana. Nyt siis Huawei ei osta näitä komponentteja enää lännestä. Onko tämä hyvä lopputulos sanktioille?

Lisäksi Huawei on sanktioiden takia kehittänyt oman EDA:n (electronic design automation) työkalun jota Kiinassa ei ollut aikaisemmin. Myös tällä alalla sanktioiden lopputulos on että lännen kauppa vähenee.

Ja tänä vuonna Huawei palaa entiseen vauhtiin: kaksi uutta puhelinjulkistusta per vuosi!!

Katso ohessa miten IPhonen TJ Tim Cook arvioi kiinalaisten kykyjä ja osaamista verrattuna vaikkapa USA:han ja että meidän "virallinen" käsitys kiinalaisten kyvystä on syytä selvästi korjata. Muuten kärsimme siitä itse:

BAKTERIER SOM KAN "SKITA" GULD!

C.metallidurans har en avundsvärd duktighet och förmåga. Bakterien trivs i för mänskan förorenade och farliga miljöer av metaller. Dyläka marker är t.ex. platser som förorenats av vätskor och elektroniskrot som innehåller giftiga metaller.

Denna bakterie kan suga upp metallföreningarna. Normalt leder detta till en förgiftning av livsformen. Men denna bakterie kan urskilja vissa metaller, t.ex. guld, ur föroreningarna och producera guld nuggets som den utsöndrar från sin kropp. American Society for Microbiology har nu fotograferat och dokumenterat processen. Att "skita" ut guld är förstås ett sätt att hålla sig levande. Tala om guldägg – det är ju verklighet för sjutton!a

MATEMATIIKAN OPETUS KRIISISSÄ SUOMESSA!

Pitkään on hiipunut kiinnostus matematiikkaan kouluissa Suomessa. Matikan osaaminen on tärkeä kaikissa uusissa teknologioissa ja niiden sovelluksissa. Ilman matematiikkaa kuihtuu kyky pysyä maailman kehityksessä mukana.

Suuri ongelma on että opettajat kokevat olevansa voimattomia saada kehitys kääntymään. Hyvin todennäköisesti nykyinen koulutuspedagogiikka ja didaktiikka ei riitä. On löydettävä lisäfunctioita ja menetelmiä. Todennäköisesti Living Labs olisi yksi merkittävä. Eli opetus ulos todellisuuteen. Wasa Innovation Centerissä on mm helppoja testiratkaisuja miten suhteellisuusteoriaa lasketaan niin että ymmärretään mitä todellisuudessa tapahtuu. Myös harrastetaan avaruusdatan ynnäystä ja vähennystä jotta saadaan oikea käsitys prosesseista maan pinnalla.

16 vuotiaat ovat kärryllä. Miten saada kaikki opettajat ja koulu?

RUN Bock's
MAKE GOOD!

HYVÄN MIELEN
JUOKSUTAPAHTUMA
KAIKILLE

10km | 5km | 2,5km | 1km

SPORTIN 17.5.23
VARSAN JUNIORIT US-LAG US-JOUKKUE

www.bocksrn.fi www.netticket.fi

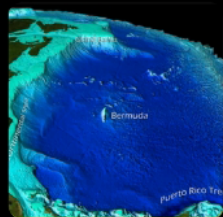
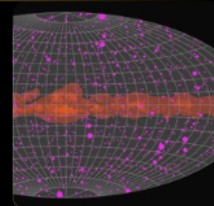
This Week In Science

19 - 25 March 2023

DNA from Beethoven's hair reveals a probable cause of his death may have been jaundice, and shows some other surprises, 200 years later.

A NASA animation shows how the Universe would look if we could see gamma rays. Most light in the Universe is invisible to humans.

Deep underwater heatwaves can occur in the ocean, and they can last longer than surface heatwaves, new research shows.

High blood caffeine levels may lower the risk of type 2 diabetes and body fat, but your genes determine if they do.

SUURI SIENIJAHTI

– Koko perheelle suunnattu lautapeli sijoittuu suomalaiseseen metsään

Suuri Sienijahti lautapeli syntyi alkujaan asiakastyönä vuonna 2021, Heidi Uskaure Luovista Agenteista kertoo. Luovat Agentit toimivat freelancer-verkostona ja apukäsinä monissa projekteissa tehden yhteistyötä mm. muiden mainostoimistojen kanssa markkinoinnin sekä viestinnän saralla.

Asiakkaamme oli aina halunnut toteuttaa pelin, jossa seikkaillaan Suomen metsissä ja kerätään sieniä. Siitä se ajatus lähti, Heidi jatkaa.

Pelin logiikka on hieman vastaava kuin suursuosion saaneen Afrikan-tähti peli. Lautapelissä voit törmätä mm. vasojaan suojelemaan hirveen tai marjoja havittelevaan karhuun. Lautapelin voittaa se kuka on kerännyt korin täyteen sieniä ja ehtii ensimmäisenä takaisin omalle mökilleen, Heidi kertoo pelin rakenteesta.

Asiakas oli projektissa vastuussa pelin toiminnallisuudesta sekä tekstisisällöistä, Luovat Agentit puolestaan suunnittelivat kaiken visuaalisuuden: lautapelin toteutuksessa

oli mukana myös Ideabutiikista tutut Heidi Uskaure ja Ninja Renvall, sekä lisäksi Luovien Agenttien Heta Kettunen. Heidi ja Ninja ovat osakkaina myös Luovien Agenttien Toimistossa.

Heidi toteutti Suuri Sienijahti lautapelin taiton ja Ninja ja Heta vastasivat lautapelin kuvituksesta. Heta loi pelilaudan kuvituksen sekä pelikansien kuvituksen ja Ninja kuvitti pelilaudan kaikki toimintakiekkot. Heidi rakensi taiton lisäksi Suuri Sienijahdille myös yksinkertaiset verkkosivut asiakkaan toiveesta.

Lautapeli on uniikki tuliainen esimerkiksi kesämökkivierailuille ja se on suunnattu koko perheelle. Peliä voi kerralla pelata maksimissaan 6 hlöä, viisivuotiaasta eteenpäin. Suuri Sienijahti lautapeli on saatavilla Bock's kyläkaupasta.

VALOKUVAT: IDEABUTIIKKI

SAATAVILLA BOCK'S
KYLÄKAUPASTA
TILLGÄNGLIG I BOCK'S
BYABUTIK

Bock's

VILLAGE SHOP

PÄÄSIÄISVIIKON AUKIOLOAJAT:
TI-TO KLO 12-18
PERJANTAI SULJETTU
LA 12-18

PÄSKVECKANS ÖPPETTIDER:
TI-TI KL 12-18
PREDAG STÄNGT
LÖ 12-18

CULT SUGAR

LANGUE DE CHAT AU CHOCOLAT (18 KPL/ST) 7,50 €
SUKLAA GRANOLA PATUKKA /
CHOKLAD GRANOLA BAR 2,50 €
FINANCIERS 2 € / KPL/ST

BOCK'S PÄÄSIÄISJUOMA / PÄSKMUST

2 € / PLO/FLASKA

VIOLA BACK

PÄÄSIÄISVIKKONA KE & TO / UNDER PÄSKVECKAN ONS & TO

PÄÄSIÄISPULLA / PÄSKBULLAR (5 KPL/ST) 7 €
MANGOPULLIA / MANGOBULLAR (5 KPL/ST) 7 €
PÄÄSIÄISMUNKIT / PÄSKMUNKAR 1,20 € / KLP/ST

PÄÄSIÄISEN LAHJAPAKKAUKSET / PÄSKENS GÅVOFÖRPACKNINGAR

TULE VALITSEMAAN OMASI PAIKAN PÄÄLLÄ! /
KOM OCH VÄLJ DITT EGNA PAKET PÅ PLATS!

MUISTA! MYÖS LAHJAKORTIT JA PALJON MUUTA!
KOM IHÄG! ÄVEN PRESENTKORT OCH MYCKET MER!

KAIKKI KOTIKOKKAILUUN BOCK'S KYLÄKAUPASTA! /
ALLT ÄT HEMMAKOKEN FRÅN BOCK'S BYABUTIK!
KAIKKI LÄHITUOTETTUA! /
ALLT NÄRPRODUCERAT! #SUPPORTYOURLOCAL

AVOINNA TI-LA 12-18
ÖPPET TI-LÖ 12-18
YHTEYSTIEDOT / KONTAKTUUPPGIFTER:
IRA.MIKKONEN@BCV.FI, 050-5053507

digialbum

Julkaisemme viikoittain lukijoiden kuvia digialbumissa. Voit osallistua sähköpostitse, lähettämällä kuvasi sekä nimesi osoitteeseen maega@upc.fi

Vi publicerar varena vecka våra läsaes bilder i digialbumet. Du kan delta via e-post. Skicka in bilden till mega@upc.fi med namn och ort.

Leena Minkinen.
"Kaunis kotimaan talvipäivä."

Gertrud Engman, Helsingby.
"Sparvhök, Varpushaukka."

Raili Bertell, Tottesund.

Pirjo Granholm.
"Talvellakin voi olla kaunista."

Esa Rönkä.
"Kaunis ulkoilupäivä Pilvilammella.
Parkkipaikka ruuhkautuu."

Matti Hietala, Vaasa.
"Viimaa, muodokkaita
kinoksia, maaliskuu 2023."

Christian Nylund, Vasa.
"En solig eftermiddag 26.03
i Vasa med fina skuggor."

Marianne Gräbbil-Hakkola

Harry Suomela.
"Gerby strandbodar 26.3.2023."

Kari Kaihovirta,
Vaasa. "Keväinen
sundominlahti 30.3.023."

Kaarina Tuomela, Laihia.
"17.3.23 upee aamu."

Heikki Hongisto.
"Väsynyt muuttaja saapunut onkilahti."

Toimitus / Ilmoitukset / Redaktion / Annonser:

Dzina Maiseichyk, 050 452 7007, mega@upc.fi - www.megamedia.fi

Avustajat / Medarbetare: Juha Rantala, Hans Hästbacka

Luo kampanjan — myös mobiilisti. Kampanjölösningar — även mobila.

Ilmoitushinta tekstissä 1,70 Eur/pmm + alv. Annonstext 1,70 Eur/spmm + mvs.

Mediamyynti / Mediaförsäljning: mega@upc.fi

Mediakortti / Mediakort: www.megamedia.fi

Kustannus / Utgivare:

UPC
media

COMMUNICATION CENTER

Paino / Tryck:

UPC
print

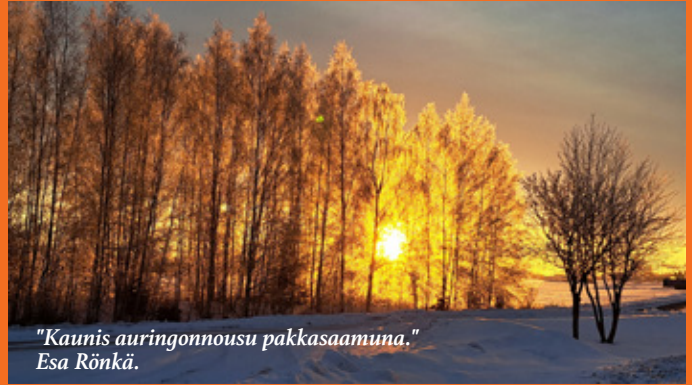
COMMUNICATION CENTER

observateur

*"Painovoimaa vastaan."
Markus Korpi, Vaasa.*

*"Kaunis auringonnousu pakkasaamuna."
Esa Rönkä.*

*"Lysande istappar / Loistavat jääpuikot."
Marianne Gräbbil-Hakkola.*

*"Rantakatu. Kuvattu 20.3.2023"
Klaus Koivula.*

Ota kuva ja kommentoi lyhyesti – max noin 100 merkkiä – tapahtumaa, treffiä, luontokokemusta, rakennelmaa, ilmiötä, rakennusta, esinettä, tosiasiaa, - jotain jolla kuva voi saada osallisuutta aikaan. "Bloggaa" ja kehitä Pohjanmaata!

Lähetä kuva ja teksti sähköpostitse osoitteeseen mega@upc.fi, merkitse aiheeksi "Observateur". Jokaista julkaistua kuvaa kohden, kerääntyy 1 piste joka vastaa 1 euroa.

Kun on kerännyt 10 pistettä, saa 10 euron arvoisen lahjakortin Bock'sin kyläkauppaan.

Ta en bild och kommentera kort – max 100 tecken – en händelse, ett evenemang, en naturupplevelse, en konstruktion, ett fenomen, ett föremål, ett faktum, - något som med en bild kanske får engagemang till stånd. "Blogga" fram Österbotten!

Sänd bilden och texten per mejl till mega@upc.fi märkt "Observateur".

För varje publicerat bidrag genereras 1 poäng vilket motsvarar 1 euro. När 10 poäng samlats, får man ett presentkort värt 10 euro till Bock's byabutik.

*"Lintujen ruokajämien aterointia!"
Anna-Marja Pensas..*

*"Samling invid Vasklot bron i Vasa 30.03."
Christian Nylund, Vasa.*

*"Tuleeko sitä ruokaa tänne pihanperälle."
Leena Rönkä*

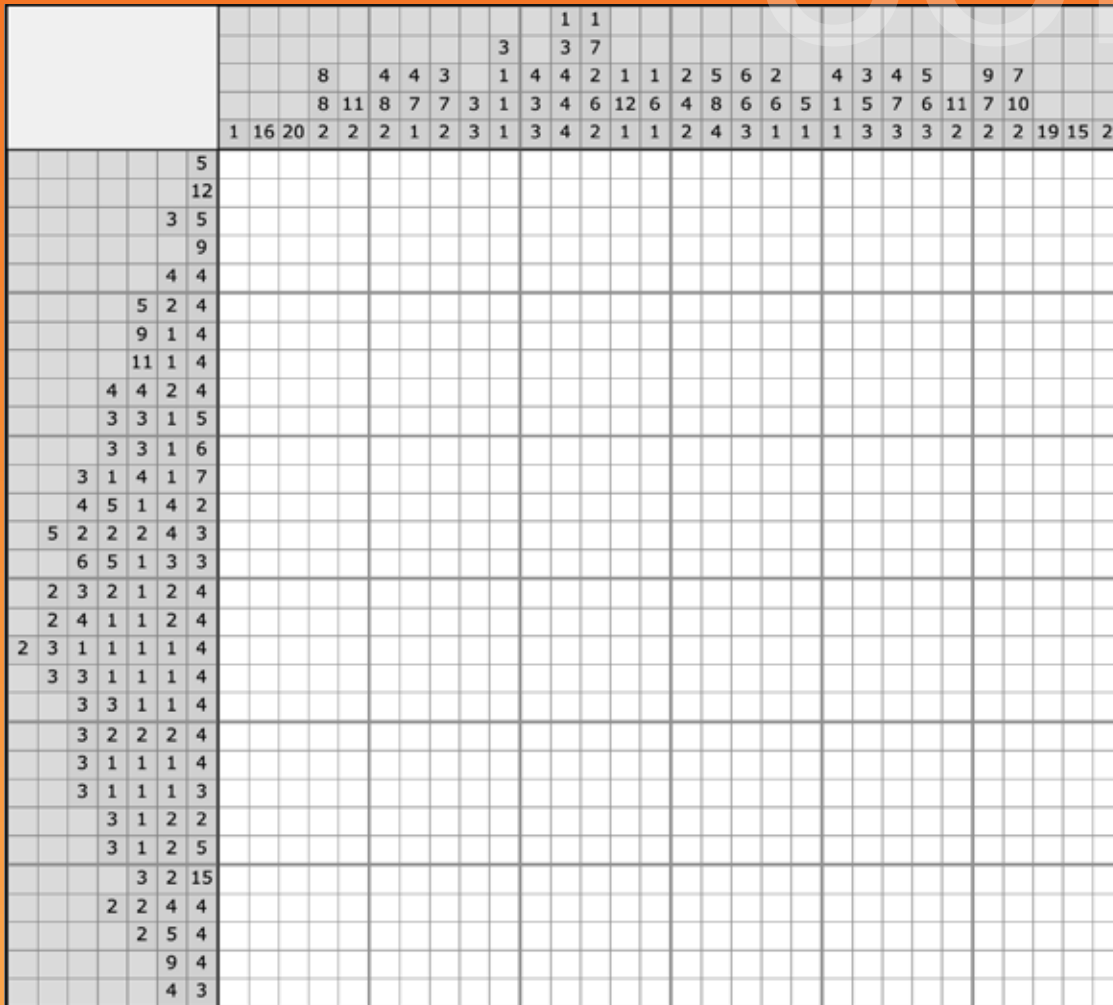
*"Jäinen koski,
Kyrönjoki,
maaliskuu 2023".
Matti Hietala, Vaasa*

sudoku

nonogram

SUDOKU

JAPANSKT BILDKRYSS JAPANILAINEN RISTIKKO

#1

	3		6	5				
	7		2		4			
	4	6	8					
7		9	4	3		8		
		3		9		2		
		4		2	8	3		9
					7	5	8	
			5		2		6	
				4	1		7	

#2

				9	7	6		1
7		6	2					4
	3		4					
			9		2	4		
4	5			3			9	8
		3	1		8			
					4		1	
	2				9	3		5
8		9	5	7				

#3

	3		2			9	7	
					5	2	4	1
				4				3
1	5		6				9	2
7	4				2		3	8
8				9				
9	6	1	3					
	2	4			8		1	

ZITZ

NONOGRAM RATKAISU / LÖSNING

BAZI & MAZI

RATKAISU / LÖSNING

#1

8	3	1	6	5	9	7	2	4
9	7	5	2	1	4	6	3	8
2	4	6	8	7	3	1	9	5
7	2	9	4	3	5	8	1	6
5	8	3	1	9	6	2	4	7
1	6	4	7	2	8	3	5	9
4	1	2	9	6	7	5	8	3
3	9	7	5	8	2	4	6	1
6	5	8	3	4	1	9	7	2

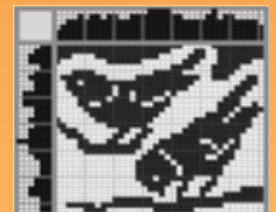
#2

5	4	8	3	9	7	6	2	1
7	9	6	2	8	1	5	4	3
2	3	1	4	6	5	9	8	7
1	8	7	9	5	2	4	3	6
4	5	2	7	3	6	1	9	8
9	6	3	1	4	8	7	5	2
3	7	5	6	2	4	8	1	9
6	2	4	8	1	9	3	7	5
8	1	9	5	7	3	2	6	4

#3

4	3	8	2	6	1	9	7	5
6	9	7	8	3	5	2	4	1
5	1	2	7	4	9	8	6	3
1	5	3	6	8	7	4	9	2
2	8	9	4	1	3	7	5	6
7	4	6	9	5	2	1	3	8
8	7	5	1	9	6	3	2	4
9	6	1	3	2	4	5	8	7
3	2	4	5	7	8	6	1	9

v 12

BREWERY SHOP

2,15 €

(SIS PANTTI)

**NORM. HINTA/
PRIS 3,30 €**

NET ZERO
PRODUCTION

2,15 €

(SIS PANTTI)

**NORM. HINTA/
PRIS 2,80 €**

JOULU-
JUOMA /
JULMUST

1,10 €

(SIS PANTTI)

**NORM. HINTA/
PRIS 2,00 €**

ALLE SAATAVILLA.

ALENNUS JATKUU NIIN KAUAN KUIN TUOTTEITA ON SAAVILLA.

E ALE SALE ALE SALE ALE SALE

SALE ALE SALE ALE SALE ALE SALE

REAN FORTSÄTTER SÅ LÄNGE VARORNA RÄCKER.

REAN FORTSÄTTER SÅ LÄNGE VARORNA RÄCKER.